

Connect2Fathers → Fathers4Fathers

Vaderschapskennis – Bericht 2 - maart 2022.

© Bob de Raadt

Medisch Maatschappelijk Werker – Contextueel Hulpverlener – Methodisch Ouderbegeleider – Connect2Grow > Connect2Fathers/Fathers4Fathers – Auteur Erasmus MC Sophia – ROTTERDAM.

www.bobderaadt.nl

Connect2Grow > Connect2Fathers >> Fathers4Fathers **(Bericht 2)**

Vaderschapskennis, nr. 2; maart 2022

Keywords: vaderschapskennis/-kunde, 'daddycation', 'papapotentioneel', stevig vaderschap.

Literatuur – websites - documentatie – wetenschap: t.b.v. vaderschapskennis & -kunde.

- [Systematic review shows the benefits of involving the fathers of preterm infants in early interventions in neonatal intensive care units.](#)
Filippa M, Saliba S, Esseily R, Gratier M, Grandjean D, Kuhn P. *Acta Paediatr.* 2021 Sep;110(9):2509-2520. doi: 10.1111/apa.15961. Epub 2021 Jun 11. PMID: 34053115.
- <https://www.google.com/search?q=Stillen+-+Einfluss+der+V%C3%A4ter>

- Die Rolle des Vaters beim Stillen – Michael Abou-Dakn.
https://mobil.bfr.bund.de/cm/343/die_rolle_des_vaters_beim_stillen.pdf
- “Vurige vrijdag - 25 februari 2022” > Jeroen | De Praktijkvader info@autorespond.nl: Hier vast 3 mooie films over mooi of falend vaderschap - want daar ging het gesprek ook over - die ik in de podcast noemde:
[American Beauty](#), Kevin Spacey als man in midlife-crisis die zichzelf opnieuw probeert uit te vinden met alle gevolgen van dien.
[De Rouille et d'Os](#), een falende, afwezige, alleenstaande vader die voor zijn eigen kracht, de liefde en uiteindelijk ook zijn zoon kiest.
[Call Me By Your Name](#), het mooiste vader-zoon gesprek dat ik ooit op film gezien heb, helemaal aan het eind van deze prachtige film.
- [Op pad met je vader: de inwijding van jongen naar man - Kiind](#): auteur: Jeroen de Jong - OP PAD MET JE VADER: DE INWIJDING VAN JONGEN NAAR MAN – KIIND MAGAZINE (Z.J.) - www.praktijkvader.nl - <https://kiind.nl/inwijding-jongen-man/>

- "Man over een miskraam". <https://www.oudersvannu.nl/nieuws/man-over-de-miskraam-bas-niemand-vroeg-hoe-het-nou-met-mij-ging/> Twee vaders hebben een forum opgezet m.b.t. dit gevoelige, verborgen onderwerp. Herkenbaar. Ik heb zelf 2x een miskraam meegemaakt. De tweede miskraam vond plaats tijdens de laatste verreden Elfstedentocht, in 1997. Het was koud en ik voelde veel verdriet. Echt een verlieservaring. Er mag zeker meer aandacht besteed worden aan de verlieservaring bij een miskraam. Zowel t.b.v. de moeder als voor de vader. Zinvol initiatief.
- <https://www.vadervisie.nl/wp-content/uploads/2021/05/7-tips-voor-stevig-vaderschap.pdf>:

7 TIPS VOOR STEVIG VADERSCHAP ¹

1. Zorg dat jij zelf ontspannen bent

Stevig vaderschap betekent dat jij als vader ontspannen bent en blijft in uitdagende situaties. Het vaderschap kan een behoorlijke belasting voor je zijn. Zorg voor voldoende momenten dat je kan bijkomen waarbij je je (even) vrij voelt van enige verantwoordelijkheid richting je kind, partner of je werk. Bij voorkeur momenten zonder input van schermen. Maak bijvoorbeeld regelmatig een wandeling, of staar gedurende de dag een tijdje voor je uit in plaats van naar je scherm.

2. Reageer bij boosheid vanuit rust en helderheid

Stevig vaderschap betekent dat jij als vader rustig en helder blijft in situaties die woede bij je oproepen. Er is niks mis met woede. Dat is een gezonde emotie die zich aandient wanneer iets gebeurt dat voor jou niet oké is. Het gaat 'mis' wanneer woede jou te pakken heeft en je met boosheid reageert. Neem een time-out van ongeveer tien minuten voor jezelf wanneer je boos wordt/dreigt te worden, en kom terug met wat je eigenlijk wil zeggen met meer rust en helderheid. In acute situaties, met kinderen bijvoorbeeld, haal een paar keer diep adem, overzie de situatie, en reageer dan rustig, helder en kortdaat.

3. Leer jezelf kennen in relaties

Stevig vaderschap betekent dat jij als vader jezelf leert kennen in relatie tot je kind(eren), (ex)partner, of je (schoon)ouders. Het gedrag van de ander waar jij last van hebt, roept in eerste instantie een automatische reactie bij jou op. Het gedrag dat jij vanuit die reactie vertoont, roept bij de ander weer wat op, en zo kunnen jullie vastzitten in een dynamiek. Wil je die dynamiek doorbreken? Kijk eens of jouw eerste reactie op de ander de situatie verergert of juist verbeterd. Wordt de situatie tussen jou en de ander er niet beter op? Leer dan je eerste automatische reactie te herkennen, zodat je kan kiezen om anders te reageren.

4. Laat je inspireren door verhalen van andere vaders

¹ <https://www.vadervisie.nl/in-vijf-stappen-naar-stevig-vaderschap>; contactgegevens: Patrick Timmermans - VADER VISIE- 06-16964039 - patrick@vadervisie.nl - www.vadervisie.nl www.facebook.com/vadervisie - www.linkedin.com/in/vadervisie

Stevig vaderschap betekent dat jij als vader jouw blikveld op het handelen als vader verbreedt. Vaak zijn wij vaders geneigd om in ons eentje op zoek te gaan naar oplossingen voor problemen. Door met andere vaders in gesprek te zijn over zaken rondom het vaderschap, kan je ideeën of inspiratie krijgen om eens iets anders uit te proberen. Op steeds meer plekken praten vaders over hun ervaringen in het vaderschap, zoals in het Vadercafé.

5. Ben de rots in de branding

Stevig vaderschap betekent dat jij als vader een rots in de branding bent voor je kind, en voor je partner. Rots betekent niet dat je gevoelloos bent, en wel dat je krachtig staat terwijl je emotioneel beschikbaar bent. Als vader krijg je met allerlei intense situaties te maken, en een groot deel daarvan is emotioneel geladen. Wanneer jij daarin overeind kan blijven staan, zoals die rots, kan je er echt zijn voor de ander. Zeker voor je kinderen is dat waardevol en belangrijk om bij jou de veilige basis te voelen. Wat jou daarbij kan helpen is om in de situatie je voeten op de vloer te voelen en rustig naar je buik toe te ademen.

6. Weet dat jij oké bent

Stevig vaderschap betekent dat jij als vader weet dat jij oké bent. Als vader kan je het gevoel hebben dat je fout of verkeerd bezig bent. Je kan het gevoel hebben dat je faalt als vader. Je kan je gaan schamen voor jezelf. Deze gevoelens zijn in zichzelf heel normaal en menselijk. En neem eens de basishouding aan dat jij helemaal oké bent. Van daaruit kan je kijken naar hoe je de kwaliteit van jouw vaderschap kan verhogen. Alle voorgaande tips vallen of staan bij hoe jij naar jezelf kijkt. Jij bent oké als vader, en van daaruit werk je toe naar de beste versie van jezelf als vader.

7. Vraag om hulp en praat met anderen

Stevig vaderschap betekent dat jij als vader je hulp roepen weet in te schakelen wanneer je ergens niet uitkomt in jouw vaderschap. Het betekent ook dat je praat over wat jou bezig houdt. Dit zijn twee elementen die veel vaders nooit geleerd hebben en moeilijk vinden om te doen. Probeer het praten eens met iemand waarvan je weet dat die echt naar je luistert. Kom eens naar een Vadercafé. Of schakel hulp/advies in van een vadercoach. Wat betreft hulp vragen, weet dat mensen van nature graag anderen helpen. Dus ook jou. Combineer dit met de basishouding dat jij oké bent, en het gaat je veel brengen

- **Tessa Roseboom² (2022) – *Gelijk GOED beginnen. Succesvol bouwen aan de basis voor gezonde generaties*³ – Utrecht: Uitg. De Tijdstroom.**
 - In dit boek staat zij meerdere malen stil bij vaderschap (o.a. op p. 66-68, 82). Over gezonde ouders/vaders (de invloed overgewicht bij vaders, oudere vaders en zwangerschapscomplicaties, vaders die stoppen met roken), stressklachten bij vaders na een gecompliceerde bevalling > logische zorgen m.b.t. partner/moeder en kind. Ook de vader is belangrijk voor een goede start en een veilige hechting (buidelen). Betrek vaders ook bij het 'VoorZorg'-programma! Betrek vaders bij de sociale, emotionele, cognitieve en fysieke ontwikkeling en de taalontwikkeling van het kind (praten met het kind, vertellen, voorlezen, zingen e.d.). Ook vaders hebben invloed op de transgenerationele omstandigheden.
 - Ook Mijke Lambregtse-van den Berg komt aan het woord⁴. Zij is werkzaam als kinder- en jeugdpsychiater en als Infant Mental Health-specialist in het Erasmus MC (Rotterdam). Zij is betrokken bij de combipoli (hulpverlening aan ouders met ernstige psychiatrische problemen en hun kinderen), bij het Landelijke Kenniscentrum Psychiatrie en Zwangerschap (LKPZ), bij de stichting Mind2Care (verbetering zorg voor (aanstaande) ouders met psychische klachten) en bij het project Connect2Grow⁵ (samenwerkingverband tussen de Gemeente Rotterdam, de afdeling Psychiatrie (volwassenen) en de afdeling Verloskunde van het Erasmus MC Rotterdam. Dit project brengt in complexe situaties verschillende instanties bij elkaar om te voorkomen dat ouders tussen wal en schip raken of uit beeld. Het gaat daarbij om medische zorg, het sociale domein en het informele netwerk. Een helpende vraag aan - aanstaande - ouders is: "Wat zou je uit je eigen opvoeding mee willen nemen?" "En wat zou jij voor jouw kind anders willen doen?" Mijke Lambregtse maakt een urgente opmerking m.b.t. vaders en vaderschap: "**Betrek de vader! Zijn mentale welzijn is belangrijk, en wordt nog veel te vaak over het hoofd gezien**"⁶. Terechte constatering van haar. Om die reden is het ook belangrijk dat Connect2Grow⁷ aandacht besteedt aan vaderschap > Connect2Fathers. Zie www.connect2grow.info > connect2fathers⁸ > kennisbank, webinar 06-09-2021. Zij vindt "dat vaders gelijke rechten moeten krijgen op

² Tessa Roseboom doet al ruim 25 jaar onderzoek naar de invloed van omgevingsfactoren tijdens de vroege ontwikkeling op de groei en levenslange gezondheid van mensen. Schreef *'De eerste 1000 dagen'* (2018; Utrecht: De Tijdstroom). Is ook betrokken bij het landelijke actieprogramma 'Kansrijke Start', van het Ministerie van VWS. Zie: www.tessaroseboom.nl

³ Wist je dat?

- a. Het biologische wonder in de eerste 1000 dagen, "het wonder van het leven" – het fundament > "De eicel waaruit jij ontstaan bent, is aangelegd toen je moeder in je oma's baarmoeder zat". "In de eerste twaalf weken na de bevruchting worden alle organen aangelegd". Zie verder pag. 8.
- b. De start van het leven heeft levenslange gevolgen > "Armoede, stress, fijnstof en rook worden ingebakken in het brein van het jonge kind en daarmee wordt blijvend de hersenontwikkeling, leerprestaties en gedrag beïnvloed".
- c. Kinderrechten zijn mensenrechten
- d. Een goede start de beste garantie biedt voor een betere toekomst; (pag. 9). "Elk kind/mens heeft voeding, gezondheid, veiligheid, liefde en stimulatie nodig > dit is dus ook een belangrijke opdracht voor betrokken vaderschap, 'daddycation' > denk als vader eens na over jouw kernwaarden, jouw ambities en jouw acties (p34).

⁴ P. 80-82.

⁵ Zie: www.mind2care.nl – www.lkpz.nl – www.connect2grow.info (zie ook p. 111)

⁶ Roseboom (2022) *Gelijk goed beginnen*, p. 82.

⁷ Zie ook het interview met Esther van Efferden-Wiersma getiteld 'Houvast voor kwetsbare aanstaande ouders', in *'Kind en Adolescent Praktijk'* p.14-19, nr.1, maart, 2022. Uitg. Bohn Stafleu van Loghum; ISSN 1571-4136. Interview door Dieuwke de Boer, over het project 'Connect2Grow'.

⁸ <https://www.bobderaadt.nl/connect2fathers.php> - <https://www.bobderaadt.nl/vaderschap.php> - <https://www.bobderaadt.nl/socialeverloskunde.php>

verlof, dat helpt om beide ouders vanaf het begin een betekenisvolle en gelijkwaardige rol te laten spelen in de ontwikkeling van het kind, en daar hebben het kind en de maatschappij baat bij”.

- Citaat van Janus Korczak: “In de levensloop van mensen zijn kinderjaren als bergen waaruit de rivier van het leven haar begin, haar loop en haar richting neemt” (p.85).
- “Papa zijn is zonder overdrijven het grootste avontuur van mijn leven”, uitspraak van Dieter Coppens, presentator van Wonderjaren; p. 105.
- “Meer dan de helft van de ouders zou het ouderschap graag beter willen doen. Het ontbreekt ze echter aan tijd, geld en energie om een gezonde maaltijd klaar te maken, om te knuffelen en boekjes voor te lezen, met hun kinderen naar buiten te gaan en te bewegen”; p.107-108.
- ‘... vaders voelen zich vaak beoordeeld door hun partner”.
- Hoofdstuk 6.4 gaat over ‘liefde’ en in dit hoofdstuk komen de vaders vaak aan bod:

> vaders zouden meer verlof moeten krijgen, als wat nu geregeld en mogelijk is. Vaders, die verlof nemen na de geboorte van hun kind, zijn tevredener als ouder, besteden meer tijd aan hun kind, geven meer aandacht en liefde en zijn meer betrokken bij de opvoeding. De ontwikkeling van de kinderen is dan ook beter: minder gedragsproblemen, een verbeterde cognitieve ontwikkeling en mentale gezondheid. Stressfactoren kunnen in de weg staan voor een gezonde ontwikkeling van een kind.

> Over het ‘papapotentieel’ schrijft Roseboom, p. 148-150: “Betrokken vaders hebben een positieve invloed op het gedrag en de cognitieve, emotionele en sociale ontwikkeling van hun kind. Juist door de speelse en avontuurlijke aanpak die veel vaders kenmerkt, stimuleert het de zelfstandigheid en de nieuwsgierigheid van kinderen en vergroot het het zelfvertrouwen. Hechting van de peuter aan de vader heeft een beschermende functie tegen het ontstaan van sociale angst. Een veilige hechtingsrelatie tussen peuter en vader stimuleert autonoom gedrag in kinderen en helpt hen om nieuwe vreemde situaties tegemoet te treden. Betrokken vaderschap vergroot bij hun kinderen het zelfvertrouwen, versterkt hun competentiegevoelens en vormen een bescherming tegen depressie en angstige ontwikkeling als jongvolwassene.

- Roseboom geeft goede redenen om het huidige vaderschapsverlof (wet WIEG, Wet Invoering Extra Geboorteverlof; p.156-158) verder te verruimen, hetgeen ten goede komt

aan de vader-kindrelatie, aan de ouder-partnerrelatie en aan de ervaren steun door de moeder, bij een betrokken vader. Dat heet een win-win-win situatie⁹.

- Aanbevolen is het verhaal van Zakery Beacher, zijn persoonlijk verhaal, zijn missie en werk als jeugdzorgprofessional en zijn motief om het initiatief te nemen tot 'Fathers for life'.¹⁰

- zie www.gezondegeneratie.nl – www.1e1000dagen.nl en Samenwerkende Gezondheidsfondsen. www.elkkindeengoedestartentoeekomst.nl

- mooi overzicht over 'wat een kind nodig' heeft, is te vinden op p.200-201. > voeding, gezondheid, veiligheid, liefde, stimulatie > wat is daar voor nodig? Dat betekent:..! Inclusief betrokken vaders(chap), wil ik er duidelijk aan toevoegen! > DADDYCATION.

Fijn, dat ook vaders zelf in dit boek aan het woord komen > vader *emancipatie*. In alle genoemde domeinen: voeding, gezondheid, veiligheid, liefde, stimulatie heeft een betrokken vader een effectieve en affectieve invloed. Hoe meer aandacht voor dit aspect hoe meer cultuurverandering er zal plaatsvinden en groeien vaders in hun zelfvertrouwen om een evenwichtige en perspectiefrijke rol in het gezin en in de familie te vervullen. Ook dat kenmerkt DADDYCATION¹¹.

* **Conclusie:** waardevol dat Tessa Roseboom zo uitgebreid en veelvuldig stilstaat bij de vader en bij het thema 'vaderschap':

> diens plaats en diens rol: zo vroeg mogelijk de vader betrekken bij de zwangerschap,

> heb oog voor en verwonder je over het wonderlijke begin van het kind,

> pleidooi voor verdere verruiming en flexibilisering van het geboorteverlof voor vaders,

> sta meer stil bij het gezonde en goede effect van betrokken vaderschap.

MEER STUDIES - wetenschap:

- *Meta-analysis of physiological effects of skin-to-skin contact for newborns and mothers* - Rintaro Mori, Rajesh Khanna, Debbie Pledge and Takeo Nakayama¹² - Pediatrics International (2010) 52, 161–170 - [2010 Mori ssc\(1\).pdf](#)
- *Increase in Oxytocin From Skin-to-Skin Contact Enhances Development of Parent-Infant Relationship* Dorothy Vittner, Jacqueline McGrath, JoAnn Robinson, Gretchen Lawhon, Regina Cusson, Leonard Eisenfeld, Stephen Walsh, Erin Young, Xiaomei Cong Affiliations PMID: 29017336 DOI: 10.1177/1099800417735633; bron: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29017336/#:~:text=Increase%20in%20Oxytocin%20From%20Skin,Development%20of%20Parent%2DInfant%20Relationship>
- *Being the Father of a Preterm-Born Child: Contemporary Research and Recommendations for NICU Staff.*¹³ - Front. Pediatr., 06 September 2021

⁹ Zie ook de interviews met vaders op www.vadermagazine.nl en in het boek "Kickstart je vaderschap – Over vader worden en de beste start creëren als gezin", geschreven door Robin van Tilburg (2020).

¹⁰ Zie: fathersforlife@bureauvie.nl. Dit project staat ook vermeld in mijn 'Bericht nr.1', febr. 2022, vindplaats: https://www.bobderaadt.nl/documents/connect2fathers/Fathers4Fathers_bericht_1.pdf

¹¹ Prachtige woordvondst van Stephen van der Ley in zijn boek 'Daddycation, toegewijd vader zijn' (Uitg. Ark Media - Heerenveen; 2020).

¹² 1 Osaka Medical Center and Research Institute for Maternal and Child Health, Izumi, 3 Kyoto University, School of Public Health, Kyoto, Japan and 2 National Collaborating Centre for Women's and Children's Health, London, UK - doi: 10.1111/j.1442-200X.2009.02909.x - **Conclusion:** Skin-to-skin care is effective in increasing the body temperature of babies, especially where resources are limited and the environment is cold. Decreased oxygen saturation of the babies, however, warrants further prospective studies to confirm the findings. Bron: [2010 Mori ssc\(1\).pdf](#)

<https://doi.org/10.3389/fped.2021.724992>.

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fped.2021.724992/full> Citaat:

“Being the Father of a Preterm Born Baby

The preterm birth of a child is an unexpected event that profoundly influences personal and family life in parenting, couple's relationship and that with other family members, especially grandparents and siblings of the newborn. The premature infant is born when parents are “psychologically premature” (25) and still cannot perceive it as distinct and separate from the mother. It is a threatening event that imposes the need for hospitalization in the neonatal intensive care unit (NICU), causing a condition of stress and concern in which not only the health and life of the infant is in danger, but also the emotional balance of the family members (4¹⁴, 20¹⁵, 26, 27). The experiences of the NICU period creates strong emotional reactions in parents. The most common are (20, 24¹⁶, 28):

- *Fear*: regarding the foreign and medical environment and the child, who can become seriously ill, disabled, or die.
- *Anger*: for the failed expectations regarding the birth, the inability to control the events or for family, friends, partner, or oneself.
- *Blame and shame*: “What did I do to deserve this?,” “Where did I go wrong?,” “If only I had done....”
- *Sensations of loss*: regarding expectations and future, one's identity as a normal parent.
- *Envy*: toward other parents who have a term born healthy child.
- *Impotence*: many other people are taking care of your child, you would like to be consoled and helped, but you don't know who to turn to.
- *Feeling under everyone's eyes*: large common areas, no privacy, no possibility of confidentiality and private expression of feelings. You feel like “a fish in an aquarium.”

¹³ Auteurs: **Franco Baldoni**¹, **Gina Ancora**² and **Jos M. Latour**^{3,4*}

- ¹Department of Psychology, University of Bologna, Bologna, Italy
- ²Neonatal Intensive Care Unit, Infermi Hospital, Rimini, Italy
- ³Faculty of Health, School of Nursing and Midwifery, University of Plymouth, Plymouth, United Kingdom
- ⁴Department of Nursing, Hunan Children's Hospital, Changsha, China.

¹⁴ Fisher D, Khashu M, Adama EA, Feeley N, Garfield CF, Ireland J, et al. Fathers in neonatal units: improving infant health by supporting the baby-father bond and mother-father coparenting. *J Neonatal Nurs.* (2018) 24:306–12. doi: 10.1016/j.jnn.2018.08.007

¹⁵ Baldoni F. Attachment, danger and role of the father in family life span. *Trans J Psychol.* (2010) 4:375–402.

¹⁶ Rio L, Fadda MD, Lambert S, Ramelet AS. Beliefs and needs of fathers of newborns hospitalised in a neonatal unit: a descriptive correlational study. *Aust Crit Care.* (2021) 25:1–7. doi: 10.1016/j.aucc.2021.02.012

- Een ander belangrijk citaat/artikel over vaderschap op de ICN/NICU is te vinden in hetzelfde artikel.

Citaat:

The Family Initiative's International Neonatal Fathers Working Group (4), an international group of researchers who has been working on the presence of the father in the NICUs for years, has identified three basic principles to follow:

- 1) *Support the father-child bond in the same way as that with the mother.*
- 2) *Pay attention to the differences between mother and father, both in terms of families of origin and social expectations regarding female and male roles.*
- 3) *Support co-parenting by mother and father.*

More specifically, to enhance the functions of fathers of preterm babies, promote their involvement and prevent the manifestation of perinatal affective disorders and couple problems, the following guidance needs to be considered in clinical practice (4, 7, 36, 39):

1) Consider the father from the first moment of admission to NICU, recognizing his role in the couple and in the family, informing him, advising, and supporting him psychologically. It is necessary to speak with the father not only in the presence of the mother or through the mother, but also individually, giving him the opportunity to express his experiences without feeling judged, free to let himself go in conditions of confidentiality and security. He should also be helped to regulate emotional tension without feeling too out of control (53). Given the importance of the direct relationship between father and infant, it is necessary to encourage moments of exclusive and reserved contact with the baby (54), including tactile stimulation or Kangaroo care. Help the father recognize how the infant reacts to his presence and how he calms down when the father takes care of the infant (55). Information about the infant and the correct behavior to be followed in the relationship with the father must be directed to both parents in a co-parenting perspective. It is important to speak of the newborn child not as a "patient," but as a child who arouses emotions and feelings, who has his own temperament, personality and future.

2) Encourage the father's relationship with the other fathers of preterm born children who attend the ward. This not only helps to feel less alone, to share difficulties with others who are in the same situation and to exchange opinions and advice, but also limits the feelings of envy toward parents who have had a child born without problems. Today, the fathers of preterm born children also communicate with each other through social media and by attending special forums on websites (46).

3) Fathers often exhibit affective disorders, but differently from women. In particular, depressive suffering can be masked by externalizing symptoms or problematic behaviors (anxious or somatic complaints, anger attacks, and aggressive behavior, abuse of smoking, alcohol and other addictions). To assess these emotional difficulties, it is necessary to consider gender differences and use methods and tools that take into account the different expression of affective disorders in the male (36). Self-reported tools such as the Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) (56) may be used for screening, referring to cut-off scores identified for the fathers (57) or using the Perinatal Assessment of Paternal Affectivity (PAPA) (58), one of the few that evaluates not only the anxious and depressive symptomatology, but also the other ways of expressing the emotional suffering of fathers. For a correct prevention of male affective disorders and their consequences on the health of the mother and newborn, the father, however, should be considered from the beginning of pregnancy, involving him in gynecological visits and in family counseling activities. In the specific case of a preterm birth, both parents should be assessed psychologically at least twice: during the first week of admission to NICU and before discharge (4).

4) Consider the possible manifestation of an affective symptomatology both in the mother and in the father. When one parent is depressed, the possibility that the other also suffers from a similar disorder must be carefully considered (59–61). In such cases, the negative effects on the development of offspring increases (62). The risk of maternal and paternal depression is greater when the infant is perceived by both parents as “problematic” (63) or in the case of a preterm born child (30).

5) The problem of preterm birth must be assessed within a systemic family perspective, considering not only the parent-child dyad, but also the parental couple and the mother-father-child triad. Often there is a deterioration in married life, with misunderstandings, conflicts and quarrels. It may be necessary to provide the parents with the opportunity to discuss their problems by helping them improve their relationship or resolve a couple crisis.

6) To inform fathers about the difficulties they may encounter in the relationship with their preterm born child and about the psychological and relational problems that may affect them, their partner and the couple's life. Mothers should also be informed about the possibility that their partner may feel in difficulty and about the specific ways in which men express their need for help (64). The help from the partner is essential to limit the psychological suffering of the parent and to encourage his/her adaptation to the life of the ward and to the specific needs of the newborn.

7) **NICU staff must be prepared to relate to the whole family and to recognize the early signs of a paternal perinatal affective disorder.** Training courses or seminars on this topic can raise awareness among healthcare professionals and promote the screening and prevention. Nurses play an important role in involving fathers (65). To encourage the development of a psychological sensitivity and greater attention in the operators toward relationship dynamics, strategies need to be implemented that helps the NICU staff to pay attention to the emotional and relational aspects of family members who attend the ward (66).

8) **The support provided to the family, including grandparents and siblings, must continue after discharge.** It is useful to organize periodic home visiting interventions, during which information can be given, but also advice on what attitude to adopt toward the newborn. During the visit, video-feedback techniques based on the audio-video recording of the interaction between parents and child can be used (36). Parents, through viewing the videos and with the help of the clinician, can enhance their skills, but also recognize the difficulties and inadequate ways of relating. These methods, of which there are several models, refer to the paradigms of attachment, infant research and developmental psychology and have been useful for promoting sensitivity and mentalization skills of parents. These interventions have also been used successfully during the hospitalization of the newborn in NICU (67). Following a perspective of both dyadic and triadic intervention, it is possible to involve the mother and the father, together or individually. In fathers who have a partner suffering from postpartum depression, they have produced positive effects both on the relationship between parents and child and on that of the couple (68). Bron: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fped.2021.724992/full>

>> **Samenvatting – overzicht - aanbevelingen¹⁷:**

1. **Consider the father from the first moment of admission to NICU, recognizing his role in the couple and in the family, informing him, advising, and supporting him psychologically.**
2. **Encourage the father's relationship with the other fathers of preterm born children who attend the ward.**
3. **Fathers often exhibit affective disorders, but differently from women.**
4. **Consider the possible manifestation of an affective symptomatology both in the mother and in the father.**
5. **The problem of preterm birth must be assessed within a systemic family perspective, considering not only the parent-child dyad, but also the parental couple and the mother-father-child triad.**

¹⁷ <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fped.2021.724992/full>

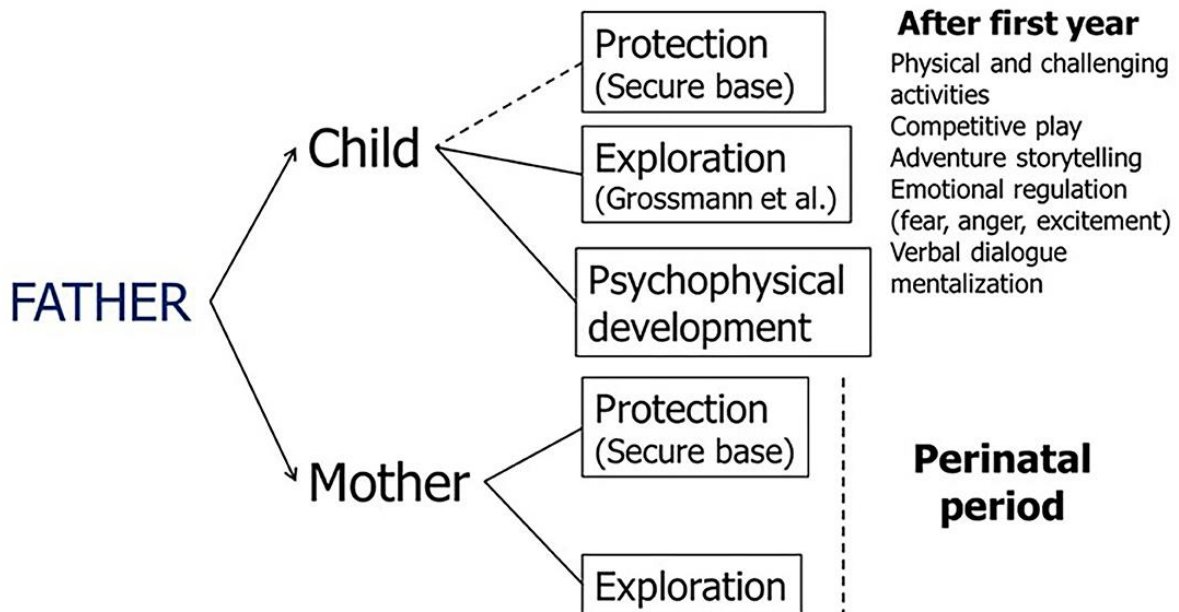
6. To inform fathers about the difficulties they may encounter in the relationship with their preterm born child and about the psychological and relational problems that may affect them, their partner and the couple's life.

7. NICU staff must be prepared to relate to the whole family and to recognize the early signs of a paternal perinatal affective disorder.

8. The support provided to the family, including grandparents and siblings, must continue after discharge.

Het is een uitdaging, een opdracht en een aanwijzing om deze aanbevelingen verder uit te werken en te vertalen naar ouderschap c.q. vaderschap op de werkvloer binnen de medische zorg (zeker binnen de sociale verloskunde en de neonatologie > Moeder & kind centrum c.q. ouders & kind centrum (vaders & moeders). Ik hoop daar in een komend bericht meer aandacht aan te besteden.

- https://www.frontiersin.org/files/Articles/724992/fped-09-724992-HTML/image_m/fped-09-724992-g001.jpg: Figuur 1: Paternal attachment functions:

Andere literatuur en referenties:

- Adv Neonatal Care 2017 Aug;17(4):E13-E22.
doi: 10.1097/ANC.0000000000000395.

Fathers' Needs and Masculinity Dilemmas in a Neonatal Intensive Care Unit in Denmark

Betty Noergaard¹, Jette Ammentorp, Jesper Fenger-Gron, Poul-Erik Kofoed, Helle Johannessen, Shelley Thibeau

- [Fathers' Stress in a Neonatal Intensive Care Unit.](#)
Noergaard B, Ammentorp J, Garne E, Fenger-Gron J, Kofoed PE. *Adv Neonatal Care.* 2018 Oct;18(5):413-422. doi: 10.1097/ANC.0000000000000503. PMID: 29746269 **Free PMC article.**
- [Skin-to-Skin Contact Facilitates More Equal Parenthood - A Qualitative Study From Fathers' Perspective.](#)
Olsson E, Eriksson M, Anderzén-Carlsson A. *J Pediatr Nurs.* 2017 May-Jun;34:e2-e9. doi: 10.1016/j.pedn.2017.03.004. Epub 2017 Mar 29. PMID: 28364962
- [Fathers' perception of information received during their infants' stay at a neonatal intensive care unit.](#)
Ignell Modé R, Mard E, Nyqvist KH, Blomqvist YT. *Sex Reprod Healthc.* 2014 Oct;5(3):131-6. doi: 10.1016/j.srhc.2014.05.001. Epub 2014 May 9. PMID: 25200974
- [Metaethnographic Synthesis of Fathers' Experiences of the Neonatal Intensive Care Unit Environment During Hospitalization of Their Premature Infants.](#)
Sisson H, Jones C, Williams R, Lachanudis L. *J Obstet Gynecol Neonatal Nurs.* 2015 Jul-Aug;44(4):471-480. doi: 10.1111/1552-6909.12662. Epub 2015 May 27. PMID: 26017337 Review.
- [The lived experience of fathers of preterm infants in the Neonatal Intensive Care Unit: a systematic review of qualitative studies.](#)
Provenzi L, Santoro E. *J Clin Nurs.* 2015 Jul;24(13-14):1784-94. doi: 10.1111/jocn.12828. Epub 2015 Apr 7. PMID: 25850518 Review.

Bijlage 1.

Waarderende woorden van een vader:

“Ik ben vader van 2 zoons. De een is nu 9 maanden oud en de ander is verdrietig genoeg overleden. In de periode voorafgaand aan de zwangerschap heb ik tot nu toe veel steun ervaren. Van zowel mensen in mijn sociale kring als mensen in het ziekenhuis. Ik zou niet precies weten hoeveel mensen mij die steun hebben geboden, maar dit zijn er erg veel. Wij hadden vanaf 2009 een kinderwens en er zijn in deze periode meerdere gynaecologen betrokken geweest uit meerdere ziekenhuizen. Hier hebben we een fertiliteitstraject gevolgd, wat uiteindelijk gelukt is. Binnen 10 dagen na terugplaatsing wist ik dat ik vader ging worden. Ik was heel blij en vond het ook spannend omdat ik geen idee had wat er allemaal ging gebeuren. Ik was meer op mijn hoede, door wat er met mijn oudste zoon gebeurd was. Onze kinderwens deelden met mensen om ons heen, zodat we, als het nodig was steun kon krijgen van mensen. Uiteindelijk is mijn vrouw bij 37 weken en 6 dagen bevallen

per ingeplande keizersnede. De samenwerking met de afdeling vond ik het fijn dat er bij twijfel overlegd werd tussen de echoscopist en de gynaecoloog. Ook heb ik aangegeven, dat ik het zogenoemde 'samenzorg-overleg' fijn vond, dat er dingen besproken werden over de voortgang van het behandelplan van de baby. Ik vind het belangrijk, dat zorgverleners ingelezen zijn in het dossier van de patiënt. Ik vond het niet fijn de eerstelijnsverloskundige bij ons thuis onze zoon niet ging onderzoeken op de geelheid. Ik vond haar om die reden niet professioneel. Ik had graag gezien dat ze netjes de opdrachten uit het ziekenhuis had uitgevoerd. De kraamzorg vond ik daarentegen wel erg behulpzaam en ik vond het fijn dat Bob de Raadt nog steeds betrokken was ondanks dat wij officieel niet meer in bij zijn patiëntengroep hoorden. Voor mij is het belangrijk, dat zorgverleners duidelijke communiceren, zowel als het om goed als slecht nieuws gaat en zowel over de diagnose als over de verwachtingen. Ook vind ik het belangrijk dat zorgverleners er rekening mee houden dat ieder kind anders is en dat ze antwoord geven op vragen die wij stellen als ouders. En dat de zorgverleners eerlijk zijn, dat ze het zeggen als ze het zelf ook niet weten. Daarnaast vind ik het belangrijk dat zorgverleners vragen stellen aan de patiënt om zo op de goede diagnose te komen. Qua gedrag vind ik nuchterheid en vriendelijkheid belangrijk, dat er niet om uitslagen heen wordt gedraaid en dat ze goed kijken naar de patiënt. Qua lichaamstaal vind ik het belangrijk dat de gezichtsuitdrukking overeenkomt met de situatie”.

Bijlage 2:

[Vincent Duindam \(1997\) *Zorgende vaders* - Uitgeverij Van Genneep – EAN 9789055151301.](#)

Samenvatting

Een vader: 'Als ik met mijn dochtertje wandel, blijven we bij elk bloemetje staan. Ik kom in een totaal ander ritme dan dat van vergaderen, faxen en deadlines.' Onthaasting als cultuurkritiek. Door de toenemende participatie van vrouwen aan het arbeidsproces blijft er steeds minder tijd over voor de zorg voor kinderen, burens, ouders en sociale activiteiten zolang althans mannen op de oude voet doorgaan en betaald werk prioriteit geven boven hun gezin. De strakke dagindeling waar betaald werk toe dwingt wordt klemmender. De arbeidsproductiviteit in Nederland is enorm, maar de vermoeidheid en het aantal gevallen van burn-out eveneens. Vincent Duindam pleit in dit boek voor een grotere participatie van vaders, met drie argumenten: het geeft mannen een hechtere band met hun kinderen, een betere relatie met de partner en een uitgebalanceerder leven waarin werk en zorg een evenredige plaats krijgen. 'Zorgende vaders' is gebaseerd op een onderzoek naar de motivatie en ervaringen van 182 vaders die ervoor gekozen hebben geen buitenstaander in hun gezin te zijn: een kleine, maar belangrijke voorhoede. Zij zijn aan het woord over beloningen en belemmeringen van participeren ouderschap. Duindam pleit voor de loskoppeling van zorg en gender, en de herwaardering van huishoudelijk werk. Hij illustreert zijn betoog met zijn visie op seksespecifieke socialisatie. Wat weerhoudt mannen van grotere betrokkenheid? Is dat de biologie, is dat de genderidentiteit, is het het voorbeeld dat ze hebben meegekregen van hun eigen ouders? Het boek wordt besloten met een aantal aanbevelingen voor hulpverleners.

Bijlage 3:

- **Aandacht voor Zonen/jongens:**

1. RUIMTE VOOR JONGENS

Leer anders te kijken naar jongensachtig gedrag en hier mee om te gaan.

Marieke Martens, trainer in de kinderopvang, kinder- en jeugdcoach en docent.

Werkvorm: Presentatie, opdracht in kleine groepjes, interactief overleg.

Leerdoelen: Meer begrip voor jongensgedrag, anders kijken naar jongensachtig gedrag.

Doelgroep: Kinderopvang, BSO en primair onderwijs.

Leeftijdscategorie: 0-7 jaar.

In de kinderopvang, BSO en basisonderwijs werken vooral vrouwen. Zij voelen niet altijd van nature aan hoe ze het beste met jongens en 'jongensachtig' gedrag kunnen omgaan. Jongens zijn vaker luidruchtig, beweeglijk en uitdagend en dat kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten al snel als storend en vervelend ervaren. Jongensgedrag wordt dan ook vaak gecorrigeerd en afgekeurd. Toch is het heel belangrijk dat ook jongens zichzelf kunnen zijn in de kinderopvang of op school. Tijdens deze deelsessie krijg je als professional een stukje theorie en daarnaast concrete handvatten die direct toepasbaar zijn in de praktijk. Bron: [Kindcentrum Congres | 21 april 2022 | Jaarbeurs, Utrecht](#)

Publicaties:

- <https://www.ouderscentraal.nl/indringend-boek-zet-aan-tot-nadenken-over-vaderrol/> recensie van het boek 'Daddycation', van Stephen van der Leij; **Redactie** 16 juli 2020. Recensie 'Daddycation, toegewijd vader zijn' door Bob de Raadt. *Nieuwsbrief Vakblad Vroeg*, 21 juli 2020 - *Nieuwsbrief Kennisplatform Jonge Kind*.
- <https://www.vakbladvroeg.nl/meer-dan-een-inspiratiebron-voor-aanstaande-vaders/> recensie door Bob de Raadt van het boek: '*Kickstart je vaderschap!*' van Robin van Tilburg- **Redactie** 5 januari 2021.
- Raadt, B. de (2021) – boekrecensie van het boek '*Sociale Verloskunde – Het noodzakelijke samenspel tussen kwetsbare moeder, medische zorg en sociaal domein*'; auteurs: E.A.P. Steegers, A.J.M. Waelput, P-H.T.M. Peeters - in: <https://www.vakbladvroeg.nl/sociale-verloskunde-verdient-volwassen-plaats-in-geboortezorg/> 23 december 2021 – VROEG – Kennisplatform Jonge Kind.
- <https://www.vakbladvroeg.nl/tijdschrift-belicht-rauwheid-van-verlies-rouw/>
- Raadt, B. de (2022) – Leerzaam boek over werken met Duplo-poppetjes als woorden tekortschieten; in: <https://www.ouderscentraal.nl/leerzaam-boek-over-werken-met-duplo-poppetjes-als-woorden-tekortschieten/>